

הגלוי והנסתר בבחירת הלוויים – דרמה בשלוש מערכות

1. **אבן עזרא במדבר א', מט ד"ה אך את מטה לוי**
אך את מטה לוי פי' לא התפקדו, כי השם צוה כן.

2. **רמב"ן במדבר א', מז**

והלויים למטה אבותם לא התפקדו בתוכם - הנה מתחלה ראה משה מדעתו שלא למנות הלויים, מפני שנאמר לו (פסוק ד) ואתכם יהיו איש איש למטה וגו', כי לכל המטות הנמנים יהיו נשיאיהם, ובעבור שלא מינה מבני לוי נשיא לא מנה אותם.

והנה משה מסופק בענין הלויים ולא ידע מה יעשה להם, וכאשר השלים כל הפקודים בעם ונשארו הלויים לבדם פירש לו הקדוש ברוך הוא שלא ימנה אותם בתוך בני ישראל, וימנה אותם לבדם כי יפקידם על משכן העדות.

ואמר (להלן ג טו) פקוד את בני לוי, שיפקדם הוא לבדו בלא הנשיאים, והוא קרא אהרן שיהיה עמו כי הוא נשיא השבט ההוא, וכאשר היו נשיאי ישראל בשבטיהם כן יהיה נשיא הלויים בם... ואחרי כן בפקודת הלויים על עבודתם ועל משאם קרא משה לנשיאי העדה שיהיו עמו, כמו שנאמר (להלן ד מו) אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל את הלויים, כי נכון הוא שיסכימו כלם ויראו בתקון המשמרות.

וגם שם חזר ואמר במקום אחר (להלן ד לז מה) אשר פקד משה ואהרן על פי ה' ביד משה, שכבר רמז בנקוד כי אהרן היה עמו חובה שראה משה לעשות כן, ונשיאי העדה רשות שקראם משה לנהוג בהם כבוד.

3. **נצי"ב, העמק דבר במדבר א', מז**

הרמב"ן וספורנו נתנו טעם משום שלא מנה הקב"ה ראש לשבטם השכילו דעת ה'. ולא נראה שהרי היה אפשר לחשוב דמשה או אהרן הוא הראש לשבט לוי.

אלא העיקר הוא כמו שכתב הרשב"ם... כי לא ילכו בצבא המלחמה, אלא הפקד... משום שלא היה בשבטם סך שראוי להעשות גדוד יוצאי צבא למלחמה בשביל שהיו עוסקי תורה...

4. **מדרש תנחומא קרח סימן ג**

בשעה שאמר ליה הקדוש ברוך הוא למשה קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם וכה תעשה להם לטהרם וגו' (שם / במדבר/ ח) מיד עשה משה כן לקרח התחיל לחזר על כל ישראל לא היו מכירין אותו אמרו לו מי עשה כך, אמר להם משה עשה בי כך ולא עוד אלא נטלוני בידי ורגלי והיו מניפין אותי ואומרים לי הרי אתה טהור, והביא את אהרן אחיו וקשטו ככלה והושיבו באהל מועד, מיד התחילו שונאי משה להתגרות בו את ישראל ואמרו משה מלך ואהרן אחיו כהן גדול ובני אהרן סגני כהונה, תרומה לכהן מעשר ראשון לכהן כ"ד מתנות לכהן מיד ויקהלו על משה ועל אהרן

5. **אבן עזרא במדבר ט"ז, א**

ויקח קרח זה הדבר היה במדבר סיני כאשר נתחלפו הבכורים ונבדלו הלויים, כי חשבו ישראל שמשה אדונינו עשה מדעתו לתת גדולה לאחיו, גם לבני קהת שהם קרובים אליו, ולכל בני לוי שהם ממשפחתו. והלויים קשרו עליו, בעבור היותם נתונים לאהרן ולבניו. וקשר דתן ואבירם, בעבר שהסיר הבכורה מראובן אביהם ונתנה ליוסף, אולי חסדוהו בעבור יהושע משרתו. גם קרח בכור היה, כי כן

מקורות לשעור של הרב ד"ר אברהם וולפיש – ימי עיון מכללת הרצוג תשע"ה

הגלוי והנסתר בבחירת הלוויים – דרמה בשלוש מערכות

כתוב: ודגל ראובן חונה בנגב (במדבר ב, י), וקרח בנגב המשכן, כי הוא מבני קהת (במדבר ג, כט).
ואלה נשיאי העדה היו בכורים

6. רמב"ן במדבר ט"ז, ה

וטעם וידע ה' את אשר לו - לעבודת לוויה, ואת הקדוש - לכהונה, לשון רש"י, ויפה פירש. יאמר הכתוב שיודיע השם אם הלוים הם שלו כענין שנאמר (לעיל ח יד) והיו לי הלוים, או עדיין הבכורות שלו כענין שנאמר (שם ג יג) כי לי כל בכור, שלא יחליפם בלוים, ואת הקדוש, הם הכהנים המקודשים לעבודה, כמו שנאמר ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים (דה"א כג יג). כי קרח כדי לאסוף עליו העם, גם על הלוים יחלוק וירצה להחזיר העבודה כולה לבכורים.

טכסי החניכה של הכוהנים ושל הלוויים

הלוויים (במדבר פרק ח)	כוהנים (שמות כ"ט, ויקרא ח')
הקרב את מטה לוי והעמדת אתו לפני אהרן הכהן ושרתו אתו (ג, ו)	ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו (כ"ח, א)
קח את הלוים... וטהרת אתם (ו)	קח את אהרן (ו' ח, ב)
והקרבת את הלוים לפני אהל מועד והקהלת את כל עדת בני ישראל (י)	ואת אהרן ואת בניו תקריב אל פתח אהל מועד (ד)... ואת כל העדה הקהל (ו' ח, ג)
הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על כל בשרו וכבסו בגדיהם והטהרו (ז)	ורחצת אתם במים (ד) ----- ולקחת את הבגדים והלבשת (ה, ח)
-----	משיחה בשמן (ז)
סמיכת ידיים על הקרבן (יב)	סמיכת ידיים על הקרבן (י, טו, יט)
סמיכת ידים על הלוויים (י)	נתינת הדם על הכוהנים (כ) הנפת חלקי הקרבן (כד)
והבדלת את הלוים מתוך בני ישראל והיו לי הלוים (יד) נתנים לאהרן ולבניו... לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל (יט)	למשחה בהם... למלא את ידם לקדש אתם (כח, לג)

מקורות לשעור של הרב ד"ר אברהם וולפיש – ימי עיון מכללת הרצוג תשע"ה

הגלוי והנסתר בבחירת הלוויים – דרמה בשלוש מערכות